

**Vraag nr. 158**  
**van 7 maart 2002**  
**van mevrouw MARLEEN VAN DEN EYNDE**

*Afvalwaterheffing – Impact afkoppelingsbeleid*

Het Vlaams Economisch Verbond (VEV) bracht een drietal weken geleden een onheilspellende boodschap voor de gezinnen : het ziet ernaar uit dat op korte termijn de afvalwaterheffing dubbel zo duur wordt. Voor een gezin van vier personen zou dit op jaarbasis een meerprijs betekenen van ongeveer 108 euro of 4.357 frank. Terwijl de afvalwaterheffing momenteel gemiddeld 27 euro of 1.089 frank bedraagt.

De heffing is volgens het VEV gebaseerd op het principe "de vervuiler betaalt". Het VEV meent dan ook dat het tarief voor afvalwaterheffing snel zou kunnen oplopen. Zij beroepen zich op het afkoppelingsbeleid van de Vlaamse regering waarbij grotere bedrijven die vervuild afvalwater produceren, worden losgekoppeld van de installaties voor rioolwaterzuivering. Door de minderinkomsten van de bedrijven, die voor zowat 80 miljoen euro aan heffingen opbrengen, vreest het VEV dat deze minderopbrengst in rekening zal worden gebracht van de burger.

1. Moeten gezinnen in de toekomst opdraaien voor de mogelijke minderinkomsten van het afkoppelingsbeleid, terwijl minister-president Dewael momenteel ervoor pleit om allerlei lastenverminderingen door te voeren, zoals bijvoorbeeld de afschaffing van het kijk- en luistergeld ?
2. Op welke manier worden de minderinkomsten aan waterheffingen gecompenseerd ?
3. Wat is de stand van zaken in het afkoppelingsbeleid ?
4. Wordt het principe "de vervuiler betaalt" in de toekomst gehandhaafd, zoals het VEV bericht, of wordt er een nieuwe wending gegeven aan het milieubeleid ?

**Antwoord**

Vooraf wens ik op te merken dat het VEV zelf verantwoordelijk is voor de uitspraken die het doet en de standpunten die het formuleert.

Navolgend antwoord behandelt dan ook enkel de aspecten van het gewestelijk vergunningen- en heffingenbeleid.

1. Met betrekking tot de VEV-uitspraken inzake doorschuiving van de afvalwaterzuiveringsfactuur van bedrijven naar gezinnen, heb ik reeds geantwoord dat ik het met deze stelling niet eens ben. Het zijn nog steeds de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement die zullen bepalen hoe het afvalwaterzuiveringsbeleid zal worden gefinancierd.

Decretale wijzigingen aan het vigerend heffingenbeleid zullen in eerste orde door het parlement worden vastgesteld.

- 2 en 3. Om een eenduidig antwoord te geven op deze vraag, zijn momenteel nog niet alle elementen die deze problematiek betreffen, vaststaand en/of bekend.

De eventueel noodzakelijke afkoppeling van bedrijven dient te worden geadviseerd in de Adopa-commissie, op basis van de krachtlijnen die in de omzendbrief werden toegelicht (*Adopa : Administratieve Opvolgingscommissie Afvalwater – red.*).

Teneinde een bedrijf te kunnen afkoppelen, moet bovendien de lozings- of milieuvergunning herzien worden overeenkomstig de geldende procedures. De impact van de geponeerde afkoppeling zal dus gespreid worden over een aantal jaren.

Toch willen we proberen om een zo duidelijk mogelijk beeld te schetsen van de factoren die een rol spelen bij de inschatting van de financiële implicaties van het afkoppelingsbeleid op de inkomsten van het Vlaams Gewest via de heffingen op de verontreiniging van het oppervlaktewater.

Momenteel dragen de P-bedrijven – die het voorwerp uitmaken van de omzendbrief – voor ongeveer 50 miljoen euro bij aan de heffingen (tarief 2002) (*P-bedrijf : prioritair bedrijf – red.*) Relatief ten opzichte van de totale groep van grootverbruikers betekent dit 50 % en ten aanzien van de totale heffingsopbrengst bedraagt dit 20 %.

Alle bedrijven die water opnemen of afvalwater lozen, zijn heffingplichtig, ongeacht of zij lozen op oppervlaktewater of op riool al dan niet uitmondend in een RWZI (*rioolwaterzuiveringsinstallatie – red.*).

Voor bemonsterde oppervlaktewaterlozende bedrijven gelden ten opzichte van bemonsterde

rioollozende bedrijven twee belangrijke verschillen bij de bepaling van de heffing :

- de lozings- of milieuvergunning stelt scherpere normen voor het geloosde afvalwater, waardoor kan worden aangenomen dat de geloosde vuilvrachten van oppervlaktewaterlozers – verhoudingsgewijs – lager liggen dan voor rioollozers ;
- de factor a in de berekeningsformule voor de bepaling van N1 wordt gelijk aan nul ten opzichte van 0,2 voor rioollozers, waardoor de heffing voor rioollozers relatief hoger ligt dan voor oppervlaktewaterlozers bij gelijke geloosde vuilvrachten.

Voor niet-bemonsterde bedrijven wordt forfaitair berekend – op basis van omzettingsscoëfficiënten – ongeacht de lozing op riolering of op oppervlaktewater. De omzettingsscoëfficiënten

hebben immers betrekking op de hoeveelheid opgenomen water en zijn niet individueel gerelateerd aan de geloosde vuilvracht. Het afkoppelen van rioollozende niet-bemonsterde bedrijven zal als waarschijnlijke consequentie hebben dat de lozingsnormen zullen worden verscherpt, en in afgeleide orde dat de bedrijven zullen moeten investeren in zuiveringsinfrastructuur, waardoor het financieel voordeliger zou kunnen zijn om het afvalwater te bemonsteren. Enkel en alleen als deze bedrijven beslissen om hun afvalwater te laten bemonsteren, zijn er financiële gevolgen te verwachten. Hoeveel bedrijven er zullen omschakelen van de forfaitaire naar de uitgebreide berekeningsmethode, is niet op voorhand in te schatten.

Volgende tabel geeft een overzicht van de P-bedrijven volgens de heffingen (basisgegevens 1999).

#### Overzicht toestand 1999

| Oppervlaktewaterlozers          |                                 | Rioollozers           |                                 | Totaal                |               |
|---------------------------------|---------------------------------|-----------------------|---------------------------------|-----------------------|---------------|
| Aantal LP                       | 176                             |                       | 773                             | 949                   |               |
| Aantal bedrijven                | 130                             |                       | 437                             | 567                   |               |
|                                 | Heffing op basis<br>van analyse | Heffing<br>forfaitair | Heffing op basis<br>van analyse | Heffing<br>forfaitair |               |
| Aantal LP                       | 175                             | 1                     | 649                             | 124                   | 949           |
| Aantal bedrijven                | 129                             | 1                     | 362                             | 75                    | 567           |
| VE                              | 673.000                         | 3.000                 | 1.000.000 (*)                   | 146.000 (**)          | 1.800.000     |
| Opbrengst euro<br>(tarief 2002) | 17.800.000                      | 100.000               | 26.600.000 (*)                  | 3.900.000 (**)        | 48.400.000    |
| Opbrengst fr.                   | 719.000.000                     | 5.000.000             | 1.074.000.000 (*)               | 158.000.000 (**)      | 1.953.000.000 |

(LP = lozingspunten, VE = vervuilingseenheden)

Voor de bedrijven die hier met (\*) worden aangeduid, zal bij de afkoppeling de heffingsopbrengst dalen ingevolge de wijziging van de factor a (van 0,2 naar 0 bij afkoppeling). In welke mate deze daling zal optreden, is niet bekend. Algemeen kan worden gesteld dat de factor a belangrijker wordt naarmate het geloosde afvalwater zuiverder is en dat de heffing van een bedrijf dat reeds veel geïnvesteerd heeft in zuivering en afgekoppeld wordt, relatief sterker zal dalen dan deze van een bedrijf dat nog zwaar verontreinigd afvalwater loost.

Bovendien zal door het verstrengen van de lozingsnormen eveneens een daling van het aantal geloosde VE optreden.

Uiteraard staat de opbrengst van de milieuheffingen in verhouding tot het basistarief. Dit bedraagt momenteel 22,3 euro per VE, of geïndexeerd voor 2002 : 26,63 euro per VE.

Voor de bedrijven die met (\*\*) zijn aangeduid, is de daling van het aantal geloosde VE nog minder te voorspellen. Het is immers momenteel

niet duidelijk wat de werkelijke inhoud van het geloosde afvalwater is (er zijn immers geen analysegegevens beschikbaar), of deze bedrijven reeds (gedeeltelijk) zuiveren en of zij in de toekomst hun heffing zullen laten berekenen op basis van meet- en bemonsteringsresultaten.

Op welke wijze de minderinkomsten zullen dienen te worden gecompenseerd, zal het voorwerp uitmaken van de bespreking in het Vlaams Parlement van de discussienota inzake de financiering van het milieubeleid.

4. In tegenstelling tot wat het VEV poneert, dekken de inkomsten van de afvalwaterheffing slechts gedeeltelijk de kosten van de "factuur Aquafin", aangezien een belangrijk deel van de middelen van het MINA-fonds gedekt wordt via een dotatie uit de algemene middelen (*MINA-fonds : Fonds voor Preventie en Sanering inzake Milieu en Natuur – red.*).

Mede gelet op de bepalingen van de Europese kaderrichtlijn Water, zal de discussie dienen te worden gevoerd in welke mate het milieufinancieringsbeleid bijsturingen vergt om het principe "de vervuiler betaalt" beter na te komen.

Dit geldt trouwens niet alleen ten aanzien van het afvalwaterbeleid, maar evengoed ten aanzien van het grondwater, afval en lucht.